

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää lausuntopyyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Painopistealue 2.1

Liittyen painopistealue 2.1:n tilannekuvaan SLL pitää erinomaisena valtioneuvoston ymmärrystä syrjäisten alueiden tasapuolisten koulutusmahdollisuuksien merkityksestä kestäväen kehityksen luomisessa ja arktisten yhteisöjen kestäväen rakentamisessa. Laadukas ja maksuton koulutus kaventaa väestön koulutus- ja osaamiseroja ja näin turvaa yhä useammalle nuorelle laadukkaan jatko-opinto- ja työurapolun.

On tärkeää ymmärtää digitalisaation luomat mahdollisuudet koulutuksen ja opetuksen kehittämisessä. Etäopetuksella on hyvä tukea opetuksen järjestämistä ja mahdollistaa laajempi opintotarjonta. SLL haluaa kuitenkin muistuttaa, että koronaviruspandemian aiheuttama pakollinen siirtyminen etäopetukseen on SLL:n tekemän kyselyn (<https://lukio.fi/koronakyselyn-tulokset/>) mukaan heikentänyt opetuksen laatua. Kyselyyn vastanneiden mukaan lähes puolet on kokenut opetuksen laadun heikentyneen etäopetukseen siirryttäessä. Tästä syystä lähiopetuksen tulisi olla kaiken opetuksen lähtökohta ja digitaalisesti annettavan etäopetuksen tulisi olla vain täydentävässä roolissa.

SLL:n mielestä etäopetusta järjestettäessä on varmistettava sähköisen opetuksen toimivuus ja riittävän monipuoliset opiskelutavat. Etäopetusta ei tule nähdä vain verkkoon siirrettynä lähiopetuksena. Opettajilla tulee olla pedagogiset sekä digitaalisten välineiden ja ohjelmistojen käyttöön liittyvät valmiudet laadukkaan etäopetuksen toteuttamiseen. Opettajille tulee myös tarjota riittävästi tukea ja täydennyskoulutusta digitaalisten välineiden käyttöönottoon ja hyödyntämiseen.

Verkkokursseja ja itsenäisiä opintojaksoja suorittaville opiskelijoille on myös tarjottava riittävä määrä ohjausta, eikä etäopetuksesta saa syntyä ylimääräistä kuormitusta opiskelijalle.

On keskeistä, että strategiassa tuodaan esille arktisen alueen alkuperäiskansojen kohtaamat mielenterveysongelmat. Saamelaisille suunnattujen hyvinvointipalveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä tulee huomioida saamelaisten kielelliset ja kulttuuriset erityispiirteet ja -tarpeet, jotta yhdenvertaisuus voi aidosti toteutua. Varsinkin mielenterveyden oireiluun voi olla hankalaa hakea apua, jos palvelua ei ole saatavilla omalla äidinkielellä. SLL kannattaakin lämpimästi toimenpiteissä mainittuja mielenterveysstrategian mukaisia toimia. Harvaan asutuilla alueilla digitaaliset ja etäpalvelut ovat hyvä täydentävä palvelumuoto, mutta niillä ei saa täysin korvata lähipalveluita. SLL toivoo, että tämä otetaan huomioon strategiassa.

Ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä tulisi huomioida erityisellä tavalla nuoret ja heidän osallisuutensa. Arktisella alueella ilmastonmuutos tuo paljon haasteita asukkaiden arkeen, ja siksi olisi tärkeää saada alueen nuoret mukaan keskustelemaan, suunnittelemaan ja vaikuttamaan. On hienoa, että strategiassa on huomioitu myös yli valtorajojen menevä verkostoituminen nuorten kesken. SLL toteaa, että mielenterveyspalveluissa on tulevaisuudessa huomioitava erityisenä osa-alueena ilmastonmuutoksen aiheuttama ahdistus.

Painopistealue 2.2

Painopistealue 2.2:n tilannekuvaan ja kielten elinvoiman vahvistamiseen liittyen SLL haluaa nostaa esiin mahdollisuuden saamenkielisille nuorille kirjoittaa ylioppilastutkinnon pakollisen äidinkielen ylioppilaskokeen omalla äidinkielellään, vaikka suorituskieki olisi suomi, ruotsi tai englanti. Tämä osaltaan myös parantaa saamenkielen elvyttämistä, kasvattaa kielen merkitystä nuorten keskuudessa ja edistää saamelaisten mahdollisuutta oppia, ylläpitää ja kehittää omia kieliään ja kulttuuriaan.

Tuomainen Jenni
Suomen Lukiolaisten Liitto